

Wytyczne Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001:2015

Audyt i certyfikacja wiarygodności przekazywanych informacji

(tłumaczenie Polskie Forum ISO 14000 – do celów szkoleniowych)

1. Wstęp

Obok szeroko diskutowanych nowych koncepcji w nowej wersji ISO 14001:2015 (takich jak wspólna struktura wymagań (HLS), rola kierownictwa i wpływ zainteresowanych stron a także bardziej zorientowanych na środowisko koncepcji jak perspektywa cyklu życia i większy nacisk na poprawę wyników z wykorzystaniem wskaźników), p. 7.4.1 normy wprowadza dwa nowe wymagania w odniesieniu do treści przekazywanych informacji środowiskowych.

- 1) organizacja powinna brać pod uwagę swoje zobowiązania dotyczące zgodności.
- 2) organizacja powinna zapewniać, aby przekazywane informacje dotyczące środowiska były spójne z informacjami generowanymi w ramach SZŚ i były wiarygodne.

Zauważono, że w komunikatach dotyczących wprowadzenia nowej normy zagadnieniom tym nie poświęcono wystarczającej uwagi. Dlatego niniejszy dokument ma na celu podniesienie świadomości audytorów i jednostek certyfikujących na temat tych nowych wymagań w p. 7.4. Dokument skupia się na wpływie „wiarygodności informacji” przekazywanych w ramach certyfikowanego SZŚ na audyt i certyfikację.

2. Wyjaśnienie wymagań

Pierwsze z wspomnianych wyżej wymagań oznacza, że jeżeli istnieje jakikolwiek wymóg prawny (lub inny wymóg, który organizacja zdecydowała się zastosować) dotyczący udostępniania informacji, organizacja powinna zapewnić przekazywanie tych informacji. Ze względu na to, że wymaganie to jest zobowiązaniem dotyczącym zgodności, organizacja była do miała taki sam obowiązek na podstawie starej wersji ISO 14001, ale teraz jest to jasne i jednoznaczne. Należy zauważyć, że nowa norma ISO 14001 mówi o „zobowiązaniach dotyczących zgodności”, a ponieważ obejmują one również wszelkie inne wymagania, które organizacja zamierza spełnić (np. konwencje, dobrowolne zobowiązania, wymagania klientów itp.), mogą one również mieć wpływ na to, jakie informacje powinny być przekazywane (wewnętrznie i / lub zewnętrznie).

Pozostała część tego dokumentu służy wyjaśnieniu implikacji dla procesu certyfikacji drugiego ze wskazanych wymagań. Od czasu wprowadzenia nowej normy pojawiło się wiele interpretacji w związku z wymaganiami dotyczącymi wiarygodności i identyfikowalności przekazywanych informacji.

Pierwsze wskazówki na temat tego, co oznacza wiarygodność informacji i ich spójność z informacjami generowanymi w systemie zarządzania przedstawiono w załączniku A.7.4, w którym stwierdzono, że „zaleca się, aby komunikacja była:

- a. przejrzysta, tj. żeby organizacja w sposób otwarty podawała źródło pochodzenia swoich danych;
- b. odpowiednia, tj. aby przekazywane informacje spełniały potrzeby istotnych stron zainteresowanych, umożliwiając ich udział w procesie komunikacji;
- c. prawdziwa i niewprowadzająca w błąd tych, którzy polegają na przekazanych informacjach;
- d. zgodna z faktami, dokładna i wiarygodna;
- e. niepozbawiona istotnych informacji;
- f. zrozumiała dla stron zainteresowanych.

3. Przekazane informacje

Norma stanowi, że organizacja powinna ustalić, co komunikować, komu, jak często i za pomocą jakich środków. Wynik tego procesu został określony jako „zewnętrzna i wewnętrzna komunikacja istotna dla systemu zarządzania środowiskowego”. Zakres przekazywanych informacji powinien obejmować różnego rodzaju informacje związane z (znaczącymi) aspektami środowiskowymi działań, wyrobów i usług.

Organizacja sama decyduje o tym jakie informacje, komu, kiedy i jak przekazywać, ale komunikacja ta powinna być wiarygodna i zgodna z tym, co jest wiadome w związku z funkcjonowaniem SZŚ.

Informacje przekazywane na zewnątrz obejmują m.in. informacje środowiskowe, które można znaleźć w oświadczeniach publicznych, takich jak dobrowolne raporty roczne (tzn. raporty środowiskowe, raportowanie śladu węglowego lub inne formy raportów dotyczących zrównoważonego rozwoju) oraz okresowe sprawozdania wynikające z wymagań prawnych (np. na przykład ilości odpadów lub wielkość emisji do powietrza czy wód).

Poza opisanymi wyżej dość oczywistymi informacjami wiele organizacji składa np. na stronach internetowych, ulotkach promocyjnych i / lub poprzez etykietowanie produktów. pewne deklaracje lub przedstawia informacje na temat środowiskowych efektów swoich działań, wyrobów i / lub usług, Chociaż iż nie zawsze są to dane skwantyfikowane, wymagania dotyczące informacji środowiskowych, które muszą być wiarygodne, mają nadal zastosowanie.

W odniesieniu do informacji przekazywanych wewnątrz organizacji, zespół audytowy powinien wziąć pod uwagę wiarygodność i identyfikowalność informacji przekazywanych między pracownikami, ale także skonsolidowanych informacji, które osoba odpowiedzialna

za środowisko wnosi do przeglądu zarządzania lub innych wewnętrznych mechanizmów raportowania.

4. Wpływ na elementy procesu certyfikacji

4.1 Przegląd umowy

Ważne jest, aby akredytowana jednostka certyfikująca zrozumiała, jakie informacje organizacja przekazuje i jakim stronom. Jeśli zakres przekazywanych informacji jest obszerny, może mieć to wpływ na zaplanowanie czasu audytu, (tj. ponad czas wynikający z obecnych wytycznych IAF MD5, wersja 2015, które zostały wydane wcześniej niż nowa norma i nie uwzględnili jeszcze tego aspektu audytu).

Fakt przekazywania przez organizację dużych ilości informacji lub informacji o wysokim stopniu złożoności powinien skutkować rozważeniem konieczności zapewnienia określonych kompetencji w zespole audytowym. Potwierdza to norma ISO / IEC 17021-2, której p. 5.13 stanowi, że „każdy audytor SZŚ powinien posiadać wiedzę związaną z audytem przekazywanych informacji, aby umożliwić audyt wiarygodności odpowiednich informacji środowiskowych związanych z SZŚ”. To wymaganie zawiera uwagę odnoszącą się do znajomości czynników wymienionych w p. A 7.4, takich jak to, aby informacja była przejrzysta, odpowiednia, prawdziwa i niewprowadzająca w błąd, zgodna z faktami, dokładna i wiarygodna, niepozbawiona istotnych informacji, zrozumiała dla stron zainteresowanych.

4.2 Audyt

Po pierwsze zespół audytowy powinien ustalić, czy otrzymał odpowiedni wgląd we wszystkie formy przekazywanych informacji. Ponieważ ostateczna odpowiedzialność za przekazywanie różnych rodzajów informacji nie musi spoczywać na osobach lub działach odpowiedzialnych za SZŚ, może to oznaczać dodatkowy audyt np. w dziale marketingu i / lub HR.

Po drugie, zespół audytowy powinien zrozumieć, jakie środki nadzoru ustanowiła organizacja, aby zapewnić wiarygodność przekazywanych informacji. Środki te powinny objąć wewnętrzne środki nadzoru, ale zaleca się, aby objęło również zewnętrzne środki weryfikacji (jeśli są dostępne), takie jak walidacja EMAS lub weryfikacje przeprowadzone zgodnie z ISO 14065. Jeżeli organizacja zastosowała wiarygodną zewnętrzną weryfikację (np. ocena przez akredytowaną jednostkę) o podobnym zakresie, to oczekuje się, że dalsze pobieranie próbek przez zespół audytowy może być ograniczone.

W przypadku braku zewnętrznych weryfikacji audytor będzie musiał przeprowadzić własne pobieranie próbek, aby sprawdzić, czy procesy zapewnienia wiarygodności przekazywanych informacji funkcjonują w organizacji. Chociaż nie jest wymagane, aby pobieranie próbek było w pełni zgodne z ISO 14065 i ISO 14064-3 (a normy te i tak odnoszą się tylko do weryfikacji emisji gazów cieplarnianych), normy te dają dobry pogląd na sposób podejścia do badania przekazywanych informacji (określonych ilościowo) w celu ustalenia wiarygodności informacji.

Audytor powinien rozważyć przynajmniej następujące kroki:

- zrozumieć podstawowe procesy gromadzenia informacji przez organizację (np. pomiary, wykorzystywany sprzęt (zautomatyzowany, ręczny),

- wiedzieć, jakim procesom organizacja poddała swoje dane (np. obliczenia, ekstrapolacje, szacunki, konsolidacje);
- zrozumieć ryzyko błędów w przetwarzaniu danych (związane z wewnętrzną weryfikacją lub kontrolą);
- opracować na tej podstawie plan pobierania próbek;
- porównać próbki informacji z wiarygodną (np. zewnętrzną) dokumentacją źródłową.

Kontrole na miejscu przeprowadzane przez zespół audytowy dotyczące wiarygodności informacji mogą obejmować:

- weryfikację spójności tych samych informacji w różnych raportach / komunikatach (np. krzyżowe porównanie informacji wysłanych do organów administracji z informacjami przekazywanymi wewnątrz, np. informacji przekazywanej kierownictwu z informacjami zawartymi w raporcie rocznym);
- weryfikację kompletności (np. sprawdzenie, czy odpowiednie źródła są uwzględnione i nie pominięte);
- weryfikację dokładności (np. sprawdzenie rodzaju danych bazowych (np. obliczenia, ekstrapolacje, szacunki oraz metod i kompletności agregacji danych). Może to obejmować kontrole spójności przekazywanych informacji w całym łańcuchu, np. przesłanie sposobu agregacji / konsolidacji w oparciu o dane źródłowe (lub odwrotnie).

Zastosowanie wymienionych wyżej metod zależy od takich czynników jak wielkość, złożoność, sektor, w jakim działa organizacja oraz zakres i rodzaj przekazywanych informacji środowiskowych.

W przypadku informacji czysto jakościowych, metoda zapewnienia wiarygodności może być trudniejsza i może wymagać bardziej szczegółowej wiedzy ze strony audytora, aby mógł on potwierdzić wiarygodność informacji.

4.3 Raport

Raport z audytu powinien podsumowywać, w jaki sposób zespół audytowy ustalił wiarygodność przekazywanych informacji. Można tego dokonać poprzez udokumentowanie, które rodzaje informacji środowiskowych zostały przekazane (wewnętrznie / zewnętrznie), przedstawienie dowodów, że informacje są rzeczywiście zgodne z informacjami wynikającymi z działania SZŚ oraz wskazanie podstaw, dzięki którym audytor stwierdził ich wiarygodność (np. poprzez porównanie z własnymi wynikami badań pobranych próbek lub odniesienia do weryfikacji zewnętrznych).

4.4 Podejmowanie decyzji certyfikacyjnych

Omawiane wymagania oddziałują prawdopodobnie najmniej na osoby podejmujące decyzje certyfikacyjne. Z ich punktu widzenia najważniejszy jest rodzaj przekazywanych informacji, w szczególności zewnętrznym interesariuszom. Powinni oni być w stanie zrozumieć ustalenia zawarte w raporcie z audytu w taki sposób, aby ocenić potencjalne ryzyko przekazania błędnych informacji w ramach certyfikowanego systemu zarządzania, gdy akredytowana jednostka certyfikująca poprzez certyfikację stwierdza, że „organizacja... zapewnia, aby

przekazywane informacje o środowisku... były wiarygodne”. Ponieważ dotyczy to (głównie) informacji przekazywanych na zewnątrz (tj. udokumentowanych i dostępnych dla zainteresowanych stron), może to mieć wpływ na ewentualne roszczenia wobec akredytowanej jednostki certyfikacyjnej. Audytorzy i decydenci powinni być tego świadomi.

Więcej informacji na temat Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001 można znaleźć w dokumencie: *Introduction to the ISO 14001 Auditing Practices Group (Wprowadzenie do działań Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001)*.

Informacje zwrotne od użytkowników zostaną wykorzystane przez Grupę Praktyk Audytowania ISO 14001 w celu identyfikacji potrzeby opracowania dodatkowych dokumentów z wytycznymi lub aktualizacji istniejących.

Komentarze można przysyłać na następujący adres e-mail: Nele.Zgavc@bsigroup.com

Inne dokumenty i prezentacje Grupy Praktyk Audytu ISO 14001 można pobrać ze stron internetowych:

www.iaf.nu

<https://committe.iso.org/sites/tc207sc1/home/projects/published/iso-14001---environmental-manage/iso-14001-auditing-practices-gro.html>

Zastrzeżenia prawne

Dokumenty te nie zostały zatwierdzone przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO), podkomitety Komitetu Technicznego ISO TC 207 ds. Zarządzania środowiskowego i audytu środowiskowego (ISO / TC207 / SC1 i SC2) ani Międzynarodowe Forum Akredytacyjne (IAF)). Informacje w nich zawarte są dostępne do celów edukacyjnych i komunikacyjnych. Grupa Praktyk Audytowania ISO 14001 nie bierze odpowiedzialności za jakiegokolwiek błędy, przeoczenia lub inne zobowiązania, które mogą wynikać z dostarczenia lub późniejszego wykorzystania tych dokumentów.